

INFORMATIE

HERMAN PIETER DE BOER EN DE GEBARENTAAL DER NEDERLANDERS

Het aardige van de schrijver Herman Pieter de Boer (Rotterdam, 1928) is, dat hij zich nauwelijks bekommert om zijn snel stijgende faam als literator. Zijn verhalenbundels gaan met tienduizenden per jaar over de toonbank; zijn weemoed, bizarrisme en erotica vormen onderwerp voor honderden scripties; wáár hij zich maar vertoont, eist men foto's met handtekening - hij vindt het leuk, maar gaat er niet van naast zijn schoenen lopen. Hij zegt: "Héél even, na mijn debuut met 'De vrouw in het maanlicht en andere zonderlinge verhalen', dacht ik: nu moet ik zeer deftig, vreemd en kunstzinnig gaan doen, maar daar was ik na een week al van genezen, haha, ik blijf een Rotterdamse jongen."

In een van zijn "sonnettines" luidt het:

HET LOT VAN DE ROTTERDAMMER

Hier ben ik heel erg lang geleden
geboren in de Jaghuisstraat,
in plaats van in het dorp Brasschaat
of ergens aan de kust van Zweden.

Hier stond helaas en onomstreden
mijn wieg; wat ik ook doe of laat,
of ik nu Fries of Engels praat,
mijn jeugd bepaalt mijn zeden.

./2

De Nieuwe Maas stroomt door mijn bloed,
waardoor ik altijd werken moet,
als elke Rotterdammer.

Dat is niet slecht maar ook niet goed,
dat is niet bitter en niet zoet,
maar wel een beetje jammer.

De Boer is zichzelf gebleven en doet gewoon waar hij zin in heeft. Waarbij "gewoon" dan wel weer tussen aanhalingstekens mag. Hij rookt en drinkt niet. Hij schrijft in het holst van de nacht en als hij overdag werkt, doet hij dat in een soort monnikscel met viersteensmuren om het geluid te weren en oorlogsverduisteringspapier voor het enige venstertje om niet gehinderd te worden door de natuur. Onder de lichtkegel van een schaarlamp broedt hij zijn mooie verhalen en curiosa uit, zijn liedjes en het-niet-eerder-gedane. Tot de laatste mag men wel rekenen zijn laatste schepping, de registratie van bijkans alle Nederlandse algemeen erkende en begrepen gebaren. Om op het uitgangspunt terug te komen, hier trekt hij zich weer niets aan van zijn "imago" als serieus auteur, hij voelt er lust toe om zijn medemens te bekluren en hem te betrappen op handelingen als "lange neus", "sodemieter op". "slaapjes doen", "ga pisse, man" en die gretig te noteren, en doet het.

"Heeft weinig met literatuur te maken", zegt hij, "maar wat zou dat? Je weet toch dat ik ook indertijd voor Sjakie Schram het lied Hé Thijs, waar is je rijbewijs geschreven heb? Ik heb ook cross-talks en sketches gemaakt, veel samen met Wim T. Schippers, voor het duo Johnny & Rijk en heel rare liederen voor Adèle Bloemendaal, zoals Rozengeur & Terpentijn.

Als hobby?

"Nee, bah!" roept de schrijver uit. "De kunstenaar mag geen hobbies hebben. Dat is verdacht. Alles wat de kunstenaar aanpakt, moet in werken ontaarden. Denk maar niet dat die gebarenzoekerij een hobby is.

Nou ja, twee weken geweest misschien, maar daarna werd het een bezetenheid, zoals het hoort. Onschatbaar is daarbij de nu al zeven jaar durende samenwerking met de kunstenaar/tekenaar Pat Andrea, die de gebaren zo buitengewoon raar en tevens raak weet neer te zetten. Ik weet niet of ik ooit nog zonder die man kan, hij is mijn vriend en broeder, mijn nevenmens met tekenstift. Weet je wie ons bij elkaar gebracht heeft? Jan Cremer. Die logeerde in het begin van de jaren '70 vaak bij mij in Giethoorn en die zag wat voor halfbakken tekenwerk ik aangeboden kreeg voor mijn debuutverhalen, waar toch zo veel van afhing. "Allemaal klote", zei hij met die hese stem, "je moet Pat Andrea nemen, die kan wat, dat is een kunstenaar". Hij bellen met die onbekende Pat in Den Haag. Die vroeg "of ik wel wat was", Jan zei "dat ik wel wat was"; toen ben ik op een avond naar Pat (spreek uit Pat en niet Pet) toegereden, heb hem op zijn atelier voor zitten lezen, en sindsdien werken we samen - in boeken, in weekblad De Tijd, en nu weer voor het Nederlands Gebarenboekje. Pat heeft wel iets gemeen met mij, we hebben allebei, al zeg ik het zelf, al een aardig niveau bereikt, nou ja, Pat nog een beetje officiëler dan ik, die wordt van Argentinië tot Joegoslavië met strijkages ontvangen, er hangt werk van hem in het Museum of Modern Arts, Boymans van Beuningen en het Centre Georges Pompidou, om er maar eens een paar te noemen. In 1964 kreeg hij al een Koninklijke Subsidie, toen was hij amper 22 jaar oud, hij heeft een Jacob Maris Prijs voor schilderen en voor tekenen, Bronzen Medailles, noem maar op.

Toch gaat hij vrolijk aan de slag als ik zeg:

"Hoor's Pat, ik heb voor De Tijd een vignet nodig dat de lezer erop wijst dat hij om moet slaan naar de volgende pagina omdat daar het verhaal vervolgt", en dan maakt hij met liefde en "comicititeit" (uitdrukking van Lodewijk van Deyssel) een prentje van een bloot vrouwtje dat in een boek ligt, slechts bedekt door 1 bladzij, waarop de tekst: "Sla om en lees door". Goed, hè? Hij kan trouwens ook vreselijk ver schaatsen.

Enfin, we hadden eens even geen behoefte aan het schrijven en tekenen van ontroerende, griezelige, erotische of spannende, maar altijd zeer degelijk en literair uitgewerkte verhalen - we hebben de gebaren bijeen geraapt die we al gepubliceerd hadden in De Tijd, toen hebben we ons in mijn Limburgse bij-huisje (vroeger een bakhuisje of

varkensstal, je weet het maar nooit op het platteland) opgesloten, er nog vijftig gebaren aan toegevoegd en het boekje in elkaar gezet - het was slopend werk, maar wat hebben we gelachen. Ik hoop dat de lezers ook lachen, want al kloppen de gebaren en beschrijvingen als een bus, ze worden toch luchtig behandeld, het is een wetenschappelijk werk.

Uh, hoe ik er eigenlijk toe gekomen ben? Uit ergernis! Ik kocht eens een Amerikaans boekje, daarin werd de gebarentaal der wereld uit de doeken gedaan. Je kon erin zien hoe de Siciliaan zich beschermt tegen het Boze Oog, hoe de Zoeloe zijn wantrouwen toont, waarom de Noordamerikaanse haar tong uitsteekt - geen wóórd en geen pláátje specifiek over Nederland, en ook niet, maar dit voorlopig terzijde, over België. Die boekensamenstellers scheren ons maar over één kam met Westeuropeanen, Duitsers en zo, terwijl Nederlanders juist àlles anders doen. Wat dacht je, zou een Berber snappen dat je "fietsen" bedoelt als je met je handen het pedaleren imiteert? Zet een Bulgaar zijn hoed af als ik tijdens het Wilhelmus vermanend met de vlakke hand op de schedel sla?

In dit boekje komen de Nederlandse Gebarenmakers aan de beurt, en een paar Indische Nederlanders, tempo doeloe, ja?"

Voor zeer uitgebreide gegevens verwijzen wij wat Herman Pieter de Boer betreft naar het pas verschenen prachtboekje LE6 OVER HERMAN PIETER DE BOER door Wiel Kusters, een uitgave van het Nederlands Bibliotheek en Lektuur Centrum, Postbus 93054, 2509 AB Den Haag, telefoon 070 - 26 43 51. Het hoort in de serie "Informatie over schrijver en boeken voor Mavo/Lbo", maar het is in wezen geschikt voor iedere belangstellende - het bevat een schat aan informatie, is rijk geïllustreerd en voor een bescheiden bedrag verkrijgbaar.

Verder kunt u gerust contact opnemen met de schrijver zelf:
Legert 16, 5866 CG Swolgen, tel.: 04789 - 1916.

Wat de gegevens van Pat Andrea aangaat:

Galvanistraat 18, 2517 RC Den Haag, tel.: 070 - 643079.

Atelier: Bierstraat 15, 2515 AC Den Haag, tel.: 070 - 65 63 37.

Zijn de heren op het door u gewenste moment niet aanwezig, probeert u dan de feiten te verkrijgen bij hun agent, de heer Hemmo B. Drexhage van United Dutch Dramatist, De Perponcherstraat 116, 2518 TA Den Haag, tel.: 070 - 46 97 38.

TITELS VAN HERMAN PIETER DE BOER BIJ ELSEVIER

De vrouw in het maanlicht en andere zonderlinge verhalen, paperback, f 14,90;

Het damesorkest en andere stadsverhalen, paperback, f 14,90;

De kellnerin en andere verhalen, paperback, f 14,90;

Het herenhotel en andere verhalen, paperback, f 14,90;

Nederlands Gebarenboekje, paperback, f 14,90;

alle met illustraties van Pat Andrea.

Op stapel staat van Herman Pieter de Boer de novelle Waanzin en moederliefde, zoals hij zelf verkondigde: wulps en vreselijk, misschien wel satire.
